

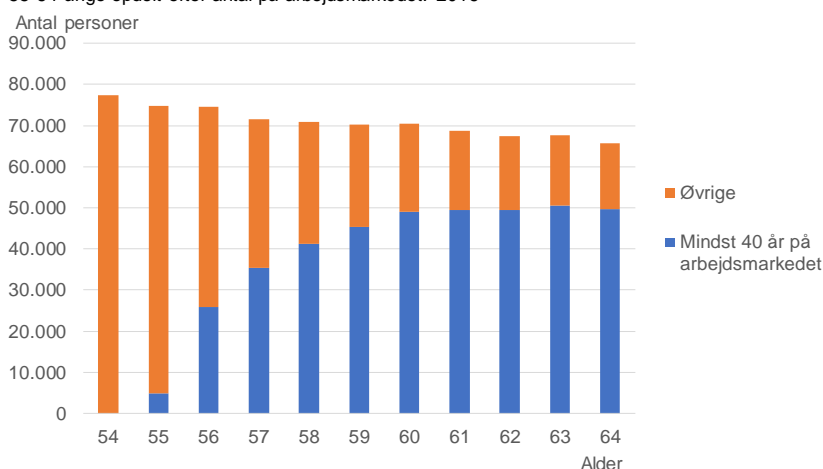
400.000 personer under 65 år har mindst 40 år bag sig på arbejdsmarkedet

Der er 400.000 personer mellem 55 og 64 år, som har været mindst 40 år på arbejdsmarkedet. Det svarer til 57 pct. af alle 55-64-årige. For alderstrinnene fra 60-64 år er det over 70 pct. af alle, som har været på arbejdsmarkedet i mindst 40 år. Der er 325.000 personer under 65 år, der både har været 40 år på arbejdsmarkedet og fortsat er erhvervsaktive.

I debatten om differentieret pensionsalder har der været forslag fremme om, at pensionsalder blandt andet skal afhænge af, hvor

400.000 under 65 år har været 40 år på arbejdsmarkedet

55-64-årige opdelt efter antal på arbejdsmarkedet. 2016

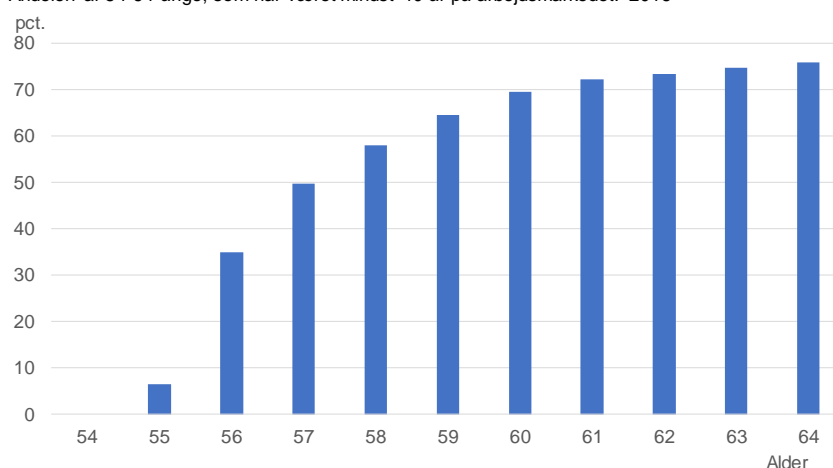
Kilde: DI på baggrund af data fra Danmarks Statistik

mange år, man har været på arbejdsmarkedet. I denne forbindelse er 40 år på arbejdsmarkedet blevet nævnt som en mulig grænse for, hvornår en person skal være berettiget til tidligere pension.

40 år på arbejdsmarkedet er imidlertid slet ikke så usædvanligt, som det undertiden fremstilles. Baseret på historiske data fra 1980 til 2016 og skøn for arbejdsmarkedstilknytning før 1980, finder vi frem til, at der i slutningen af 2016 var rundt regnet 400.000 personer i alderen 55 til 64 år, som har været i arbejdsstyrken i mindst 40 år. Det svarer til mere end halvdelen af alle i gruppen. Blandt 60-årige har 50.000 ud af i alt 70.000 været 40 år eller mere i arbejdsstyrken svarende til en andel på 70 pct.

70 pct. af de 60-årige har været 40 år på arbejdsmarkedet

Andelen af 54-64-årige, som har været mindst 40 år på arbejdsmarkedet. 2016

Kilde: DI på baggrund af data fra Danmarks Statistik

Ud af de 400.000 personer under 65 år med 40 års arbejdsmarkedsanciennitet er 325.000 personer fortsat erhvervsaktive.

Andelen med mindst 40 år på arbejdsmarkedet er i sagens natur stigende, jo højere alderstrin man ser på. Mens det kun er 6 pct. af de 55-årige, som vurderes at have været mindst 40 år på arbejdsmarkedet, er andelen 75 pct. for de 63- og 64-årige.

Af de i alt 400.000 personer i alderen 55-64 år, som har været mindst 40 år på arbejdsmarkedet, står personer med erhvervsfaglige uddannelser for 185.000 personer. Den næststørste gruppe er ufaglærte med 102.000. Der er 88.000 med en kort eller mellem-lang videregående uddannelse (inkl. bachelorer), mens 24.000 har en lang videregående uddannelse.

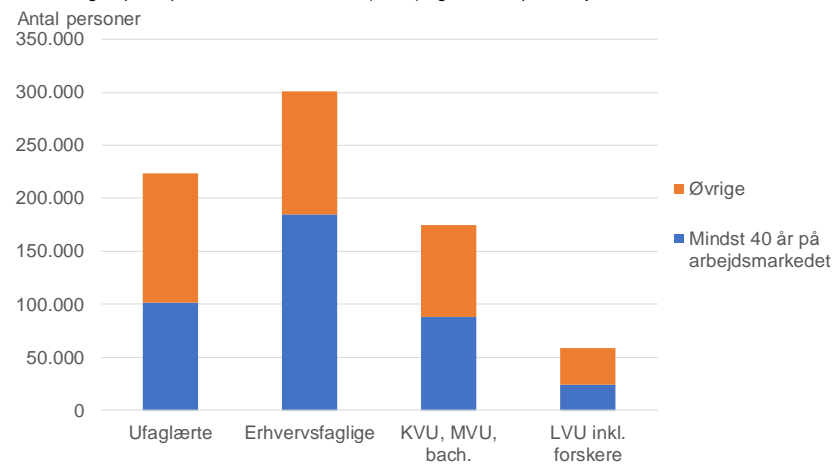
I forhold til antallet i den 55-64-årige befolkning med de pågældende uddannelsesniveauer svarer de erhvervsfagliges andel med mindst 40 år på arbejdsmarkedet til 60 pct. For de ufaglærtes er andelen 46 pct. For personer med videregående uddannelser er

andelen 50 pct. for dem, der har en kort eller mellemlang videregående uddannelse og 40 pct. for dem, der har en lang videregående uddannelse.

Selv om personer med lange videregående uddannelser har tilbragt mange år i uddannelsessystemet, så har de i vid udstrækning haft tilknytning til arbejdsmarkedet både før og under deres uddannelse. Derfor vil der også være relativt mange under 65 år med lange videregående uddannelser, som vil opfylde kravet om mindst 40 år på arbejdsmarkedet.

185.000 faglærte under 65 år har været 40 år på arbejdsmarkedet

55-64-årige opdelt på uddannelsesniveau (2016) og antal år på arbejdsmarkedet. 2016

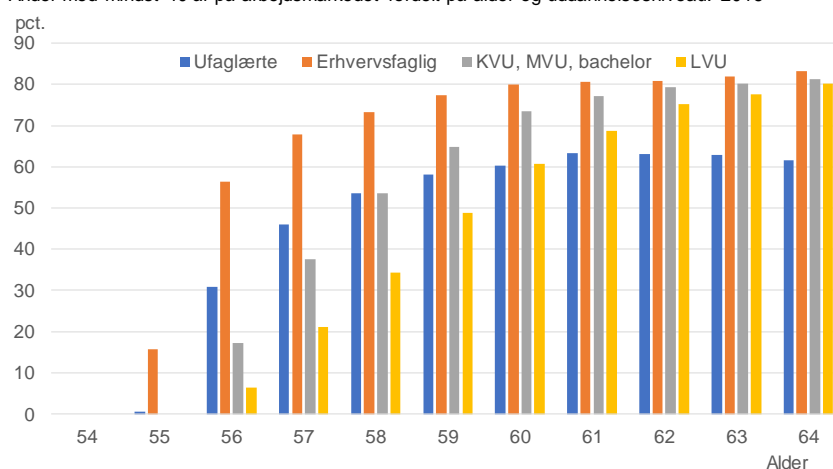

Kilde: DI på baggrund af data fra Danmarks Statistik

Det er i gruppen af faglærte, at der tidligst er nogen, der opnår 40 år på arbejdsmarkedet. Allerede blandt de 55-årige skønnes der at være 16 pct. af de faglærte, der har været 40 år i arbejdsstyrken. Andelen stiger kraftigt fra 55- til 56-årsalderen. På dette alderstrin er der 31 pct. af de ufaglærte og 56 pct. af de faglærte med en arbejdsmarkedsanciennitet på mindst 40 år. Også blandt personer med lange videregående uddannelser er der en lille gruppe på 6 pct., der allerede som 56-årige har været 40 år på arbejdsmarkedet.

80 pct. af de 60-årige faglærte har været 40 år på arbejdsmarkedet

Andel med mindst 40 år på arbejdsmarkedet fordelt på alder og uddannelsesniveau. 2016

Kilde: DI på baggrund af data fra Danmarks Statistik

Andelen af ufaglærte med 40 år på arbejdsmarkedet flader ud allerede omkring 60-årsalderen med en andel på 60 pct. Det er samme niveau som 60-årige med lange videregående uddannelser. For alle alderstrin fra 61 til 64 år er der en større andel af LVU'ere end ufaglærte, som har været 40 år i arbejdsstyrken. Når man kommer helt op til 64-årige ligger andelen med 40 år på arbejdsmarkedet på omkring 80 pct. for både faglærte, KVVU, MVU, bachelor og LVU.

De ufaglærte omfatter her personer, der har en grundskole eller gymnasial uddannelse som højeste fuldførte uddannelse opgjort 2016. Der er en stor del af dem, som har haft mange år helt uden tilknytning til arbejdsmarkedet, og det er årsagen til, at der for alderstrinnene i 60erne er en markant mindre andel af ufaglærte, som opfylder kriteriet om 40 år på arbejdsmarkedet. For disse alderstrin vil en mulighed for tidlig pensionering ved 40 år på arbejdsmarkedet i højere grad tilgodes akademikere end ufaglærte.

Socialdemokraterne har fornylig foreslået, at der skal bruges 3 mia. kroner til lavere pensionsalder for bestemte grupper. Det antages her at kunne finansiere tidligere tilbagetrækning for ca. 10.000 personer. Når en person forlader beskæftigelse og bliver pensionist har det altså en negativ effekt på de offentlige finanser på ca. 300.000 kroner. Det er et niveau, der svarer til de grove skøn Finansministeriet anvender i det nyligt udsendte notat 'Opmærksomhedspunkter i forhold til differentieret pensionsalder'

Et af kriterierne i Socialdemokratiets forslag til en nye differentieret pensionsalder er, at personer med mange år på arbejdsmarkedet skal have ret til tidligere folkepension. Hvis man med udgangspunkt i ovenstående analyse antager, at folkepensionsalderen vil blive nedsat med to år for de grupper, som opfylder kriteriet om 40 år på arbejdsmarkedet, så vil det omfatte 100.000 personer. Det er de

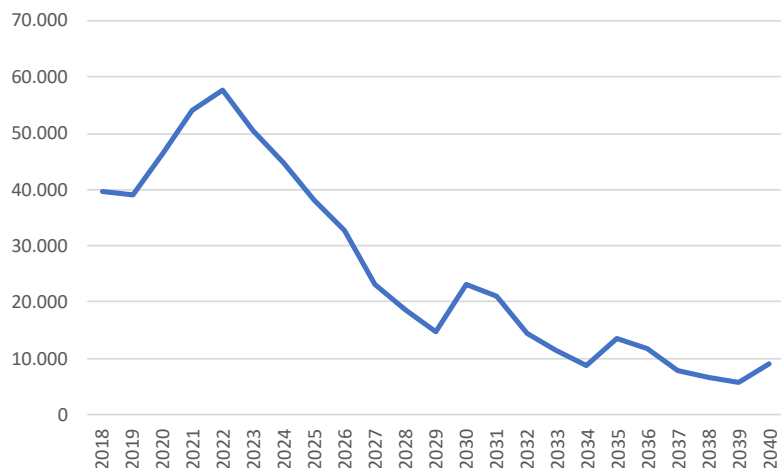
personer, som aktuelt (2016) er i aldersgruppen 63-64-årige og som har været på arbejdsmarkedet i 40 år.

53.000 personer ud af de 100.000 63-64-årige med 40 års erhvervsanciennitet er enten i job eller ledige, mens resten allerede har trukket sig tilbage på efterløn (39.000 personer) eller andet. Det er således de 53.000 personer, der er målgruppen for en nedsættelse af pensionsalderen.

Med 53.000 personer på arbejdsmarkedet, der vil være berettiget til to års tidligere folkepension ud fra kriteriet om 40 år på arbejdsmarkedet, rækker de 3 mia. kroner derfor ikke langt. Hvis de alle sammen ville benytte sig af muligheden for tidligere folkepension, ville det kunne række til omkring 4½ måneders tidligere folkepension og ikke to år.

Ovenstående beregninger er lavet ud fra en pensionsalder på 65 år. Frem mod 2022 stiger pensionsalderen til 67 år, og det er derfor 65-66-årige, der til den tid vil skulle opfylde kriteriet om 40 år på arbejdsmarkedet. I sagens natur vil der være relativt flere med 40 år på arbejdsmarkedet blandt de 65-66-årige end de 63-64-årige. Derudover falder tilslutningen til efterlønsordningen, så der ifølge DREAM's seneste prognose kun vil være halvt så mange efterlønsmodtagere i 2030 og under en fjerdedel efter 2035.

Prognose for antal efterlønsmodtagere

Kilde: DREAM

I fremtiden vil der således være tendens til, at endnu flere mennesker både har opnået 40 års anciennitet på arbejdsmarkedet og fortsat er erhvervsaktive.

Om 10 år vurderes omkring 72.000 erhvervsaktive personer at have opnået 40 års arbejdsmarkedstilknytning og være inden for to år fra pensionsalderen, der til den tid vil være 67 år. Vurderingen bygger

på DREAM's fremskrivning af arbejdsstyrken og de ovennævnte andele for antallet med 40 års anciennitet på arbejdsmarkedet.

Metode

Via Danmarks Statistiks forskerordning har vi adgang til oplysninger fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS) fra 1980 til 2016. I RAS er alle personer tildelt en socioøkonomisk status ultimo november i året. Alle, som er beskæftigede eller registrerede arbejdsløse i et år, er en del af arbejdsstyrken i året og betragtes derfor som værende på arbejdsmarkedet det pågældende år.

Udgangspunktet for analysen er alle personer, som var mellem 54 og 64 år i den seneste tilgængelige version af RAS, der er opgjort november 2016. RAS 2016 er koblet med uddannelsesdatasættet UDDA 2017 for at få den højeste fuldførte uddannelse, der så godt som muligt svarer til opgørelsestidspunktet for RAS.

Udgangsbefolkningen fra RAS 2016 er koblet med alle versioner af RAS fra 1980 og frem, hvorefter antal år på arbejdsmarkedet kan beregnes for alle personer. Det maksimale antal år, som en person kan have været på arbejdsmarkedet i denne opgørelse, vil altså være 37 år svarende til, at personen har været i arbejdsstyrken i alle 37 forskellige versioner af RAS. Hvis en person er beskæftiget eller registreret arbejdsløs i et givent år, sættes arbejdsmarkedsstatus til 1, mens arbejdsmarkedsstatus for en person, der hverken er i beskæftigelse eller arbejdsløs eller slet ikke findes i RAS det pågældende år, får værdien 0 i arbejdsmarkedsstatus for det pågældende år.

For at få et skøn for antallet af år på arbejdsmarkedet før 1980, er det nødvendigt at lave nogle antagelser. Vi tæller kun år på arbejdsmarkedet fra 15-årsalderen og frem, så for en person, der f.eks var 20 år i 1980 (hvilket svarer til 56 år i 2016), savnes der altså oplysninger om arbejdsmarkedstilknytning, da personen var 15, 16, 17, 18 og 19 år.

Her anvendes erhvervsfrekvenser for 1980 for de manglende alderstrin givet det uddannelsesniveau, som personen havde i RAS 2016. Erhvervsfrekvenserne er opgjort som antal personer i arbejdsstyrken for en given gruppe divideret med alle personer i befolkningen for den pågældende gruppe. Hvis der er tale om en 56-årig person med en erhvervsfaglig uddannelse, ser vi altså på en 19-åriges erhvervsfrekvens i 1980 blandt personer med en erhvervsfaglig uddannelse i 2016 for at få et skøn for arbejdsmarkedstilknytningen i 1979. Den er i dette eksempel 0,92. For at få arbejdsmarkedstilknytning i 1978 ser vi på 18-åriges erhvervsfrekvens i 1980 blandt dem der havde en erhvervsfaglig uddannelse i 2016 osv.

I eksemplet finder vi frem til erhvervsfrekvenser på 0,92 for 19-årige, 0,84 for 18-årige, 0,66 for 17-årige, 0,51 for 16-årige og 0,30 for 15-årige. Summen af erhvervsfrekvenserne for de fem alderstrin er 3,23, og vi bruger dette tal som et skøn for det gennemsnitlige antal år på arbejdsmarkedet før 1980 for den pågældende gruppe – dvs. 56-årige med en erhvervsfaglig uddannelse i 2016.

Samme gennemsnit for år på arbejdsmarkedet før 1980 lægges til alle grupper af arbejdsmarkedsanciennitet for de relevante alders- og uddannelsesgrupper. Med den 56-årige erhvervsfagligt uddannede i 2016, der er brugt som eksempel, bliver 0 år til 3,23 år og 37 år bliver til 40,23 år. Det er i virkeligheden en forsigtig antagelse, som trækker i retning af at undervurdere antallet med 40 år på arbejdsmarkedet, idet der givetvis er en positiv sammenhæng mellem kendte antal år på arbejdsmarkedet i 2016 (op til 37 år) og antal af på arbejdsmarkedet før 1980. Antallet af personer, der ligger i gruppen 39,xx år opdeles i to grupper, hvor xx pct. placeres i gruppen med mindst 40 år på arbejdsmarkedet, mens resten hører til i gruppen mellem 39 og 40 år på arbejdsmarkedet. For de 56-årige med en erhvervsfaglig uddannelse er der f.eks. 3.638 personer i gruppen med 39,23 års anciennitet. Derfor er 23 pct. af dem svarende til 837 personer placeret i gruppen med mindst 40 års anciennitet.